

FAKTAARK

Juni 2013

Udredning om PTSD

Baggrund

På et møde mellem Arbejdsskadestyrelsen og Sundhedsstyrelsen i oktober 2012 kom det frem, at seks måneders diagnosekriteriet for PTSD på daværende tidspunkt fortsat var det gældende lægefaglige kriterium, men at nyere undersøgelser tydede på, at der måske kunne gå længere tid, inden symptomerne viser sig.

Beskæftigelsesminister Mette Frederiksen satte derefter gang i udredningen om PTSD. Udredningen havde til formål at undersøge, om Arbejdsskadestyrelsens krav for at anerkende PTSD var baseret på den nyeste forskning på området.

PTSD-udredningen er udarbejdet af et forskerteam med professor og forskningsleder Jens Peter Bonde fra Arbejdsmedicinsk klinik, Bispebjerg, i spidsen. Udredningen har desuden været gennemgået og kommenteret af professor Simon Wessely (Weston education Centre, London, England) og doktor Geerd Smid (Diemen, Holland).

Udredningens konklusioner

- PTSD kan udvikles senere end seks måneder efter udsættelse for en traumatisk begivenhed (forsinket PTSD).

I udredningen henvises der til undersøgelser, der viser, at omkring 25 procent af alle PTSD-tilfælde er forsinket PTSD.

- Personer, der udvikler forsinket PTSD, har oftest haft enkelte symptomer på PTSD inden for de første måneder efter den traumatiske begivenhed.

I udredningen henvises der til undersøgelser, der viser, at forsinket PTSD er sjældent forekommende, hvis ikke der har været symptomer inden for de første måneder. Når der i sammenhæng med belastningerne opstår symptomer på PTSD, udgør forsinket PTSD knap 40 procent af alle PTSD-tilfældene i militære studier og godt 15 procent i civile studier.

- Forsinket PTSD forekommer hyppigere blandt professionelle faggrupper (fx soldater) end blandt andre.
- Der er ingen videnskabelige beviser for, at en traumatisk begivenhed kan fungere som en "tikkende bombe" og først udløse PTSD mange år efter begivenheden.

- Der er en forhøjet risiko for depressiv lidelse blandt personer, der har været udsat for en traumatisk begivenhed.

I udredningen bliver der således henvist til, at udvikling af depression kan være relateret til en tidligere traumatisk begivenhed.

Det bemærkes, at Erhvervssygdomsudvalget vil efter sommerferien drøfte udredningens resultater vedrørende depression, hvorefter Arbejdsskadestyrelsen på den baggrund vil beslutte evt. yderligere justeringer af praksis.

Særligt om PTSD

PTSD (Post Traumatic Stress Disorder) er en psykisk tilstand, der kan opstå efter traumatiske begivenheder. Det kan fx være krigshandlinger, tortur eller overfald.

PTSD er defineret i begge diagnoseklassifikationer af psykiske sygdomme. Det drejer sig om DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) og ICD (International Classification of Diseases). Uanset, hvilken diagnoseklassifikation der bliver anvendt, skal symptomer på PTSD have været til stede gennem minimum en måned og inkludere:

- Genoplevelse af traumatisk begivenhed.
- Undvigende adfærd over for situationer og hændelser, der minder om begivenheden, samt følelsesmæssig afladning.
- Overfølsomhed/overreaktion ("hyper arousal") i form af irritabilitet, tendens til sammenfaren, søvn- og koncentrationsbesvær og humørsvingninger.

Herudover inkluderer DSM et fjerde symptom i form af hæmmet socialt og/eller arbejdsmæssigt funktionsniveau. I DSM-kriterierne er det endvidere en betingelse, at den involverede reagerer med udtalt frygt og hjælpeløshed i relation til den traumatiske påvirkning.

Der findes flere velkendte risikofaktorer for udvikling af PTSD. Alvorligheden og intensiteten af det udløsende traume har betydning. Ligeledes findes andre risikofaktorer som begyndende panikreaktion, forudgående psykisk sygdom, belastninger i barndommen samt demografiske forhold.

Antallet af personer med PTSD efter en traumatisk begivenhed topper efter nogle få måneder og begynder herefter at falde. De fleste tilfælde af PTSD er forbigående, men for en andel forsvinder sygdommen ikke igen og de udvikler en kronisk tilstand.